

24(094-5)
(497-1)

~~XXXX~~

Поштарина плаћена.

Год. XIX

НОВИ САД 15. II. 1939.

Број 2

Годишња претплата Д. 120.

Лист излази месечно.

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

XIX

1939

ВЛАСНИК И УРЕДНИК:

Др. НИКА Ј. ИГЊАТОВИЋ

СУДИЈА КАСАЦИОНОГ СУДА У НОВОМ САДУ

Садржај: 19 Принадлежности општ. бележника. — 20 Утврђивање вредности спора по призив. суду. — 21 Обавеза свекра за издржавање. — 22 Прековремени рад. — 23 и 24 Одузимање својевласности. — 25 Ограничење удов. права. — 26 Жалба против обуставе извиђаја. — 27 Укидање имовне заједнице. — 28 Стављање на располагање — 29 Хонорарно писмо адвоката. — 30 Неплаћање годишњег адвок. доприноса. — 31 Неплаћање месечних улога за Пензиони фонд Адв. Коморе. — 32 Отежице. — 33 Примена § 65 Крз. — 34 Искључен рекурс (§ 616 Грпп). — 35 Квалификовање правног посла. Продаја непостојеће тражбине. — 36 Достава фирми. Рок по извршном закону. — 37 Престанак надлежности Сир. стола у питању издржавања. — 38 Убирање доприноса водних задруга. — 39 Рекурс против трошкова. Наставно извршење, Прив. агр. банка. — 40 Задужбина. — 41 Уредба и правилник се не може косити са законом.—

Г. Никола Пахаруков
инспектор Мин. Правде
Београд.

ЗБИРКА

грађанско-правних начелних одлука

IV НАСЛЕДНО ПРАВО

(Наставак).

267.

Јавни тестаменат, састављен по краљ. среском судији који поступа у место краљ. јавног бележника, пуноважан је и без употребе заклетог тумача, у томе случају, ако странка додуше не познаје мађарски језик, али срески судија који саставља јавни тестаменат говори језиком странке. (Н. О. 1-IX 1909 број 2353-1909).

268.

За ваљаност приватног тестамена, депонованог код краљ. јавног бележника, не траже се захтеви предвиђени у §-у 8 зак. чл. XVI: 1876. (Н. О. 29 XI-1895 бр. 5505).

269.

За печатење приватног тестамена, депонованог код краљ. јавног бележника, не у сврху чувања, него у сврху давања важности, одржавање прописа, предвиђеног у §у 24 зак. чл. XVI: 1876 није услов за ваљаност, већ само одредба ради предохране, зато, да би се доказало да је тестаменат недирнут. Према томе ни таково пропуштање јавног бележника, да, јамачно случајно није прошио и тестаменат заједно са ковертом у коме се налази тестаменат, и није запечатио јемственик уз коверат, не може се сматрати околношћу, која би имала утицаја на ваљаност тестамена. (Н. О. 27-IV-1910 број 1807.)

270.

Онај захтев за ваљаност писменог приватног тестамена предвиђен у § 5 зак. чл. XVI: 1876 која се односи на то, да завешталац пред сведоцима потпише тестаменат или да призна свој потпис, не замењује ни то, што је завешталац пред сведоцима једном другом приликом показан тестаменат, признао за свој, ни то, што није сумњив потпис на тестаменту, ни то, што је пре депоновања пред јавним бележником признао истинитост потписа. (Н. О. од 21-X 1908 број 4446.)

Подиже дакле брисовну тужбу у смислу § 68. ЗЗК. и напада баш ваљаност самог уговора.

Ову тужбу пак може подићи свако лице, које је побијаним уписом повређено у свом земљишнокњижном праву, а то је лице, чије је право било укњижено већ пре побијаног уписа, као и лице, чије право није пре побијаног уписа било укњижено, али је стекло дотично право без укњижбе као доселошћу или универзалном сукцесијом.

Како је према § 8 Зак. о ликвидацији аграрне реформе за установљење велепоседа одлучно земљишнокњижно стање на дан 27 II 1919, како за спорно земљиште као општинско с обзиром на чл. 3 Закона од 20 V 1922 важи забрана отуђивања и оптерећивања у сврху аграрне реформе и ако иста у земљ. књигама није убележена, те како на земљиште, које се по § 8 Зак. о ликвидацији има сматрати велепоседом припада аграрним властима право експропријације, то може Државни Ераp покренути брисовну тужбу по § 68 Ззк. гледе укњижбе, која му горња права вређа и није потребно, да увлачи у парницу и продавца.

Околност пак, да је Окружни суд поводом утока против решења којим се одређује укњижба исто одобрио, не искључује брисовну тужбу, јер се уток подноси против решења, а тужба против укњижбе.

Из тих разлога ревизија туженог се није могла уважити.

Пресуда о трошковима се оснива на §§ 143 и 152 Грпп. У Новом Саду, 23 маја 1938 године.

Ad I. II. 75, — IV, 92, — XI, 41, — XII, 1, — XV, 45, — XVII, 150.

19.

Општ. бележник, кога не терети никаква кривица за напуштање општ. звања, има се и надаље сматрати општинским бележником, те му као такоме припадају и принадлежности. У оваком случају има се општ. бе-

Ише. п. сн/350

лежнику на име измакле добити од земље, досудити не само закупина одузетог земљишта него допринос, који би општ. бележник имао, да је сам обрађивао одузето му земљиште. (Кс. у Новом Саду, Г. II 848-1934.)

Касациони суд у Новом Саду ревизиону молбу тужене одбија и осуђује тужену, да плати тужитељу на руке његовог правозаступника, у име трошка ревизионог поступка износ од 1075 динара у року од 15 дана под теретом принудног извршења.

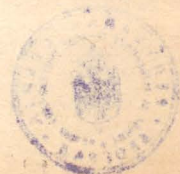
Разлози: Тужена напада пресуду Апелационог суда, што је Апелациони суд досудио тужитељу станарину, дрварину као и изгубљену добит од земље за 1919–20 и ако му све то никако не припада, јер је исти самовољно напустио општину и није се више вратио на дужност. Општина није дужна плаћати 2 општинска бележника нити може зато бити одговорна, јер је општина изгубила у преврату право да бира бележника те је без њене кривице дошао на дужност нови бележник.

Напада оно установљење суда, да бележничка сесија у 1919 год. није била поплављена. За утврђивање те чињенице, није меродаван исказ мерника водне задруге, већ незаинтересованих сведока. Исто тако напада пресуду и зато, што је допринос од сесије утврдио на основу исказа лица која нису стручна у пољопривреди.

Напада надаље пресуду и зато, што је досудила измаклу добит не по висини закупнине, него по висини приноса, када се земља обрађује, претпостављајући неосновано да би тужитељ сам обрађивао земљу.

Ове су жалбе неосноване. Дисциплинском истрагом и решењем управних власти је установљено, да тужитеља за напуштање општине не терети никаква кривица, и да се и надаље имао сматрати општинским бележником, те да му као такоме припадају и принадлежности.

Не може тужитељ одговарати ни за то, што је општина плаћала још једног бележника.

Није се суд огрешио о материјални закон, када тужитељу није досудио само закупнину одузетог земљишта, јер је тужитељ имао право са сесијом слободно расплавати те исту сам обрађивати.

Исто је тако неоснован приговор и противу судског стручњака. Суд је образложио, зашто је истом поклатио веру. Ови разлози нису побијени.

Суд је образложио и то, зашто сведоцима тужене у погледу поплаве није поклатио вере, а поклатио вере мернику стручњаку водне задруге. Према томе суд је удовољио формално правним прописима, а тужена није навела таке основане разлоге, због којих се мернику стручњаку, не може поклати вера, те је и ова жалба тужене неоснована.

Како је ревизиона молба тужене неоснована требало ју је са истом одбити и осудити на снашање ревизионих трошкова.

У Новом Саду, 7 новембра 1938 године.

*

Види: X, 115, — XIII, 1, 4, 13, 16, — XVI, 64, — XVII, 63, — XVIII, 37, 135, 220.

О приваљности јавних намештеника, види: II, 50, VIII, 114, 194, — IX, 50, — XI, 120, — XIII, 4, 13, 123, — XIV, 161, — XVI, 89.

20.

Према трећем ставу §-а 594 Грп. призивни суд има да утврди вредност спора само онда ако се спорни предмет не састоји само из новца.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II, 361-1938.)

21.

По сталној судској пракси, свекар одговара за издржавање снаје само онда, ако му син — који нема никаква имања ни прихода — бесилатно улаже своју радну снагу и привреду у очево газдинство. Само та околност,

што је отац примио свога сина заједно са женом му, да станује у његовој кући, још не ствара никакав основ за обавезу очеву на издржавање снаје.

(Кс. у Н. Саду, Рев. I. 842-1936.)

Види: II, 59, — VI, 23, — IX, 168, — X, 138, — XII 52, — XIII, 2, — XVI, 103, — XVII, 153.

22.

Радник, који после престанка своје службе потпише изјаву, да је примљеном својом потпуно намирен и за прекорвени рад, а задржи право једино на потраживање породичног додатка, касније не може пражити на граду за прекорвени рад.

(Кс. у Новом Саду, Рев. I. 626-1937.)

Горња одлука је заснована на томе правилу, да принудно правни прописи закона не могу вћи тако далеко, да службопримца штите и после престанка службеног односа, дакле још и онда када је већ престао притисак економски јачега службодавца, Свако друго тумачење би створило правну несигурност, јер службопримац неби знао, шта може од њега тражити службопримац.

Види: XIV, 85, — XVIII 174. 250.

23.

У поступку ради одузимања својевласности, ако је то могуће без штете по циљеве поступка, има се пре постављања привр. помоћника, преслушати онај коме треба поставити таквог помоћника. Ако то суд не учини, суд мора образложити: зашто би одлагање преслушања било штетно по циљеве поступка, а исто тако мора образложити, зашто је потребно постављање привр. помоћника. — Постављање привр. помоћника има се и забележити у земљ. књиге. Оба располагања суда — постављање привр. помоћника, као и забележба у земљ. књиге — остаје на снази све докле, док се предлог за

одузимање својевласности правомоћно не одбије односно поступак правомоћно не оконча.

(Кс. у Н. Саду, Рек. II. 283-1938)

Рекурсу делимично даје места, нападнути закључак рекурсног суда утолико мења, што отклања ону одредбу рекурсног суда, да нема места забележби о постављању привремена пуномоћника у земљишним књигама.

У осталом делу пак рекурс не уважава и нападнути закључак рекурсног суда одобрава.

Разлози: Подносиоци рекурса жале се против закључка II. степеног суда, што је II. степени суд укинуо закључак I степеног суда и упутио тај суд да након спроведених извиђаја у правцу који је у разлозима означен, донесе нову одлуку. Суд је укинуо одлуку зато, што су противнику предлагача постављени привремени помоћници, те је одређена забележба у земљишним књигама у погледу постављања привремених помоћника и покретање поступка за делимично одузимање својевласти. Суд образлаже ово укидање тиме што I. степ. суд није спровео извиђаје, нити је *образложио* у чему се састоји неопходна потреба, да се постави привремени помоћник. Даље и зато, што није преслушао својевласнога коме се постављају помоћници, пре но што су исти постављени, а да и ово није образложио. Наводе да преслушање није неопходно потребно, а да закон не прописује да се ова одлука мора образложити, те није требало укинути закључак.

Ове су жалбе неосноване, јер се из § а 196 В. п. види, да је образложење потребно, да *суд треба да наведе разлоге* због којих држи да је постављање привремених помоћника неопходно потребно, као што је суд дужан и то образложити зашто је држао да је немогуће и непотребно преслушати својевласнога без штете и по циљеве поступка.

Међутим требало је отклонити из разлога II. степе-

ног закључка којим је изрекао да из горњих разлога постављање помоћника за сада не постоји, те да нема места забележби о постављању привремених помоћника у земљ. књигама. Рекурсни суд је тиме мењао закључак I. степеног суда, те овај део спада у диспозитивни део закључка, а не у разлоге. Тај део је требало мењати и потврдити I. степени закључак, јер постављању привремених помоћника има места чим се против својевласнога лица покрене поступак ради одузимања својевласти. По 4. т. 196 §-а привремени помоћник разрешиће се без одлагања чим заштита није више потребна или предлог буде правоснажно одбијен или поступак правоснажно обустављен. Суд није утврдио ни један од горњих случајева, те није било места брисању забележбе, јер је поступак и сада у току.

Нови Сад, 23 новембра 1938 године

24.

По ванпарничном поступку у земљишне књиге забележиће се постављање привр. пуномоћника, а нема прописа, да се може забележити покретање поступка ради одузимања својевласности. Одузимање својевласности може се забележити у земљ. књиге само кад одлука о одузимању својевласности задобије правно дејство

(Кс. у Новом Саду, Рек. I. 80-1938.)

Рекурс Ч. Ј. не уважава и побијани закљ. потврђује.

Разлози: Срески суд у Н. код кога је поднесен предлог ради одузимања својевласности Ч. С. наредио је земљишнокњижном суду, а на молбу Ч. Ј. да на некретницима Ч. С. и то у земљишнокњиж. улошку бр. 265 и 266 општине Б. изврши забележбу покретања поступка ради одузимања својевласности Ч. С.

Тај закључак среског суда напао је са рекурсом Ч. С. па је Окружни суд у Н. као рекурсни суд донео закључак којим је рекурс уважио, нападнути закључак у целости преиначио, одбио молбу Ч. Ј. да се одреди забе-

лежба и наредио брисање забележбе да је покренут поступак ради одузимања својевласности Ч. С. Закључак рекурсног суда напада рекурсом Ч. Ј. и моли да се нападути закључак преиначи и успостави закључак среског суда. У разлозима рекурса рекурент наводи, да се овде не ради о забележби одузимања својевласности већ о забележби покретања поступка ради одузимања својевласности; рекурсни суд није требао решити питање према пропису § 199 Вп. како је то погрешно решио, већ позивом на пропис § 196 став 3 Вп.

Рекурс није основан

Тачно је позивање рекурсног суда на пропис § 199 Вп који прописује да се одузимање својевласности може забележити пошто одлука о одузимању својевласности задобије правно дејство. Нема прописа у Вп. да се може забележити и покретање поступка ради одузимања својевласности. Само покретање тог поступка није предмет забележбе Позивање рекурента на пропис § 196 став 3 Вп. у конкретном случају је погрешно, јер став 3 § 196 Вп. говори о постављењу привременог помоћника, што да ће се забележити у земљишне књиге; такав привремени помоћник у овом случају није постављен.

То што је рекурс против закључка среског суда потписала и С Т., рекурсни суд није ни узео у обзир при решавању рекурса већ је пресудио Ч. Ј да плати рекурске трошкове само Ч. С.

Из наведених разлога рекурс није уважен а нападути закључак потврђен.

Нови Сад, 15 новембра 1938 године.

25.

Кад је син оставитеља овлаштен био да према удовици оставитељевој тражи ограничење удовичког права, то може тражити и удовица међувремено умрлог сина, у интересу свога удовичког права. — Удовичко

право синовљеве матере претходи удовичком праву синовљеве удовице. При сукобу ова два удовичког права, удовици синовљевој припада само пристојно издржавање, и то само онда, ако приход некретнина, оптерећених удовичким правом синовљеве матере, није потребан за материно издржавање. (Кс. у Н. Саду, Г. I 732-933)

Услед ревизионе молбе тужитељице разрешава пресуду позивнога суда и упућује позивни суд на даљи поступак и доношење нове одлуке у којој ће решити и о трошковима ревизионог поступка, који се установљује за тужитељицу у своти од 780 динара, а за Државни Ерар Краљевине Југославије у име таксе тужитељичине ревизионе молбе 200 динара.

Разлози: Првостепени је суд тужитељицу са тужбом одбио а Апелациони је суд само делимично уважио позив тужитељице и обвезао туженог првог реда Н. Ж. да тужитељици плати динара 2000 главнице са 5% каматама од 13 августа 1932, коју је своту тужитељици њен покојни муж тестаментарно оставио као легат; у осталом пак делу првостепену је пресуду Апелациони суд одобрио.

Пресуду Апелационог суда напала је ревизионом молбом тужитељица, те је молила да се нападнута пресуда преиначи, тужби у целости места даде и пресуди тужени на исплату првостепених, позивних и ревизијских трошкова.

У образложењу своје ревизије тужитељица као прву жалбу наводи, да према сталној судској пракси, удовица сина (тужитељица) има право да ограничи удовичко право свекрве (уд Н М) на пристојно издржавање, па је Апелациони суд требао навести разлоге зашто у конкретном случају одступа од праксе.

Жали се даље тужитељица у ревизији да је Апелациони суд повредом формално правних прописа дошао до установљења, да она (тужитељица) није доказали да је њој у заједничком кућанству онемогућен опстанак, јер

је пропустио (Апелациони суд) подробно и брижљиво дати оцену исказа већ досада преслушаних сведока, те што није одредио саслушање раније предложених сведока К. Л. и П. Ж. на околност недостојног понашања у кућана према тужитељици.

Ова потоња жалба тужитељице је неоснована, јер како првостепени тако и Апелациони суд су утврдили на основу спроведених доказа да тужитељица није успела доказати, да су тужени и укућани рђаво с њоме поступали; то утврђење није у опречи са садржином списка, а нижи су судови оценивши тачно и подробно исказе преслушаних сведока извели тачно закључак да тужитељица своје наводе није доказала; сама пак оцена сведока не може бити предмет ревизије. И ако пак нижи судови нису изричито образложили зашто нису одредили преслушање предложених сведока по тужитељици (К. Л. и П. Ж.), ипак из образложења пресуде се види да су преслушање тих сведока сматрали сасвим излишним, а то с обзиром на исказе већ преслушаних сведока, по којима је јасно доказано, да није било таквих увреда од стране укућана како тужитељица хоће да претстави, јер једна непристојна реч, како то наводи првостепена пресуда у својим разлозима, још не значи рђаво поступање. Нема дакле повреде формално правних прописа закона које тужитељица истиче у ревизији.

Прва пак жалба тужитељице (повреда материјалног права) је основана.

У конкретном случају тужитељица као удова остављача има право да тражи ограничење удовичког права своје свекрве (уд. Н. М.) матере њеног покојног мужа. Овде су дошла у сукоб два удовичка права, у ком случају ако нема покрића за оба, раније настало удовичко право искључује касније у целости или делимично. Стална је судска пракса да удовичко право синовљеве матере претходи удовичком праву синовљеве удовице, те при сукобу истих, припада удовици синовљевој

само пристојно издржавање, те само у толико има на то право у колико приход са некретнина оптерећених удовичким правом синовљеве матере није потребан за материно издржавање.

То стајалиште које се оснива на сталној судској пракси, усваја и Касациони суд, па према том стајалишту у конкретном случају потребно је установити, да ли има уд. Н. М. толико, колико њој треба, наиме да ли је приход са имања оптерећеног њеним (уд. М. Н.) правом удовичког плодуживања довољан за њено пристојно издржавање и стан, ако преко тога нешто остане, онда од тога остатка припада тужитељици пристојно издржавање, а на који ће се начин то издржавање дати тужитељици одлучиће суд.

Како у том правцу чињеничко стање није установљено а оно које је установио Апелациони суд није довољно да би Касациони суд могао ствар у меритуму решити, то је ваљало сходно пропису § 543 Грпп. пресуду Апелационог суда разрешити и упутити на даљи поступак и доношење нове одлуке.

Одредбе у погледу ревизионих трошкова засноване су на прописима § 543 и 508 Грпп.

Нови Сад, 22 септембра 1938 године.

* * *

Према горњем правилу, ако је имовина тако мале вредности, да се не може одредити ограничење удовичког правз, синовљева удовица је дужна трпети удовично право свекрве, исто тако, као што би то морао трпети и муж; у овом случају удов. право се може остварити само после смрти синовљеве матере јер старије право безусловно претходи новијем.

* * *

О удовичком праву и његовом ограничењу види :
IV. 58, 96. — VII. 32, 58. — X. 66. — XII. 120. — XIV. 50. — XVII. 56. — XVIII. 144.

26.

Против решења, којим се обуставља извиђај у смислу одељ 2 §-а 96 Скрп. странка може поднети жалбу надлежном суду. (Кс. у Н. Саду, Кно. 31-1937.)

Касациони суд уважава захтев на заштиту закона, те установљава, да је решењем Апелационог суда у Новом Саду од 14 маја 1937 године Кжа. Број 153/1937 повређен закон из § 328 од. 1 Скрп.

Ова пресуда нема никаква дејства према оптуженику.

Разлози: Окружни суд у Н. С својим решењем од 16 септембра 1937 Број Кзп. 528/1936 са разлога у истом изложених, обуставио је кривични поступак против Н. С. због дела из § 318 Крз

Против тога решења приватни учесник као субсидијарни тужилац изјавио је жалбу на Апелациони суд.

Апелациони суд у Новом Саду решењем од 19 октобра 1937 Кжа 153/37 одбацио је ову жалбу као недопуштену с разлога јер налази да у овом случају нема места жалби, пошто то § 96 од. 2 кп за обустављање крив. поступка у току извиђаја, уколико се тиче приватног учесника вреди пропис § 108 од 2 кп., а који није предвидео право жлбе. Ово право на жалбу предвидео је пропис § 108 одељак V кп., но тај пропис не вреди у погледу гоњења по приватном учеснику, јер се тај пропис има довести у везу с § 96 одељак 2 кп.

Против поменутог решења Апелационог суда поднео је главни државни тужилац у своме поднеску број Кнс. 28/1937 од 20 новембра 1937 године захтев за заштиту закона, с молбом да Касациони суд установи да је наведеним решењем Апелационога суда повређен закон у § 328 одељак 1 Скрп. а за доказ својих навода изнео је следеће:

У § 328 одељак 1 кп. изражено је основно начело, по ком се странке могу жалити против сваког решења уколико то закон изрично не забрањује.

Пропис §-а 96 одељак 2 кп. одређује да за обустављање извиђаја, уколико се тиче прив. учесника вреди пропис §-а 108 одељак 2 кп, тај пропас пак говори само о начину како се врши обустављање поступка када гони приватни учесник.

Пошто ни у §-у 96 одељак 2 ни у § 108 одељак 2 кп. није искључено право жалбе, то је јасно, да се у смислу § 328 одељак 1 кп. странка може жалити вишем суду, у овом случају Апелационом суду.

Позивање Апелационог суда на V одељак §-а 108 кп. неправилно је и нетачно, јер баш § 108 одељак V кп. допушта право жалбе, а кад и не би то допустио, била би жалба допуштена по § 328 одељак 1 кп.

Узевши у оцену поднесени захтев за заштиту закона Касациони суд је нашао, да је исти основан и да је напред изложено правно схватање главног државног тужиоца правилно. Јер према основном принципу изложеном у § 328 одељак 1 Скрп. против сваког решења и сваке наредбе (осим решења Апелационог суда) странка може изјавити жалбу изузевши само случајеве које је закон изречно предвидео. Доследно овоме, ово се правило несумњиво има применити и у случају обустављања извиђаја у смислу § 96 одељак 2 Скрп. пошто ни у овоме законском пропису, нити пак у § 108 одељак 2 Скрп. није забрањено да странка против донесеног решења о обустављењу извиђаја може поднети жалбу надлежноме суду.

У овоме смислу изражава се и стална јудикатура овога Касационог суда, а изложено правно схватање је у интересу и самог кривичног поступка, чија је основица и крајњи циљ проналажене материјалне истине.

Додуше са гледишта законодавне технике, није ни било места нарочито истицати у § 108 одељак 5 Скрп. да против решења суда, којим се обуставља истрага може странка поднети жалбу Апелационом суду, јер је то према напред изложеноме, било излишно, али зато ипак тим излишним прописом, који није у противности са §

328 одељак 1 Скрп. није овај последњи законски пропис ниуколико измењен.

Како дакле, према напред изложеноме у даном случају постоји повреда закона, то је Касациони суд на основу § 357 Скрп. и донео одлуку као у диспозитиву.

Нови Сад, 29 новембра 1938 године.

27.

I. У парници ради укидања имовне заједнице, ако је право власништва укњижено на име сувласника у неодређеним деловима ш. ј. ако није означен сразмер, суд мора установити сразмер власништва. — II. Плодоуживање не спречава поделу имовне заједнице, у природи. — III. Укидање заједнице може да тражи не само земљишно-књижни власник, него и онај који има за грунтовни препис ваљану исправу (у датом случају решење оставинског суда о предаји заоставштине.) IV Ако тужитељ поднесе скицу за поделу у природи, а тужени такву поделу оспорава, онда није довољно да тужени само тврди, да скица не одговара, већ је тужени дужан да или поднесе другу скицу или да докаже, да је подела у природи немогућа.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 256-1936)

Ревизиону молбу тужених не уважава, пресуду Апелационог суда одобрава, а одговор тужитеља на ревизију тужених одбацује.

Ревизиони рекуре тужитеља одбацује.

Разлози: Пресуду Апелационог суда побијају ревизијом тужени на основу ревизијских разлога из бр. 1 §-а 597 у вези са §-ом 571 т. 9 Грпп. те на основу ревизијских разлога из бр. 2 и 4 §-а 597 Грпп. и предлажу у првом реду преиначење, у другом пак реду укидање побијане пресуде.

Тужитељи су свој ревизијски одговор касно поднели после истека законом одређеног рока од 15 дана.

Касациони суд испитујући побијану пресуду у гра-

ницама прописа §-а 598 Грпп. нашао је да је ревизија тужених неоснована.

У погледу истакнуте ништавости, не стоји жалба тужених, да је позивни суд решио и о ономе што се тужбом не тражи и да је допуњавао тужбу односно пресуду по своме нахођењу без захтева тужбе, те да је тиме починио наведену ништавност.

Неоснована је та жалба са разлога, јер из саме природе парнице произлази да суд мора установити сувластништво на упаричене некретности пре, него што би изрекао укидање заједнице на тим некретностима. У тужби се спомиње нацрт који је тужби и приложен и према коме је и стилизован петит тужбе, те је евидентно, да тај нацрт сачињава саставни део пресуде, јер без истог земљишнокњижни суд не би могао да спроведе раздеоу упитних парцела на које се исти односи. Суд се је позивни, дакле, при решавању спора придржавао тужбеног петита остајући у свему у његовим границама, само је стилизацију изменио у толико, да је јаснија и за provedбу у земљишним књигама подесна. Овај поступак Апелационог суда пак не твори ништавност из §-а 571 број 9 те §-а 597 број 1.

Не стоји ни она жалба тужених, да у позивном поступку има недостатака који спречавају да се ствар исцрпно претресе и темељито оцени, јер да су се тужени противили укидању имовне заједнице, довољан је доказ већ и то да се они у овој парници бране кроз све три инстанције, а тужба је тврдила да су тужени позивани били на укидање заједнице, али да су се томе противили.

Што се тиче жалбе тужених у погледу уживања Ф. Н., које је као терет укњижено на целим некретностима, ни та жалба није основана, јер ни та членица не чини запреку за тужбени захтев, јер је неспорно, да је овај поверилац пристао на деобу и његова изјава о томе приложена је и самој тужби. Околност пак да он није пристао уједно и на брисање, има само за последицу да

ће ово и надаље остати као терет на оба дела која деобом бивају разлучена, али не може да чини запреку на деобу, јер се у даном случају и не ради о дражби него о подели у природи, поготово када се овом парницом посед некретнине ни не тражи

Не стоји ни она жалба тужених да је Апелациони суд своју пресуду засновао на погрешној правној оцени ствари.

Не стоји наима она жалба тужених, да тужитељи не могу тражити развргнуће заједнице док још нису земљишнокњижни власници.

Не стоји та жалба са разлога, јер је међу странкама неспорно, а и тужби приложеним решењем оставинског суда доказано, да су све странке путем наследства стекле спорне некретнине у заједничку својину.

Истина, то решење није било још у земљишним књигама спроведено, али то не може да чини запреку да ма која од странака може да реализује своје право, пошто већ располаже за грунтовни пренос ваљаном исправом, а по статној судској пракси не може тражити укидање имовне заједнице оно лице које није грунтовни власник или које нема за грунтовни препис ваљану исправу.

Не стоји ни она жалба тужених да је овака деоба каква се тужбом тражи немогућа. У томе погледу Касациони суд као умесно прихваћа становиште Апелационог суда изражено у побијаној пресуди.

Не стоји напоследку ни она жалба тужених, да су они исправности нацрта и квалитету парцела које тужиле за себе траже приговарали.

Не стоји та жалба са разлога, јер су те приговоре тужени дужни били у одговору на тужбу ставити и предложити уз своје негативне приговоре свој конкретни позитивни противпредлог, што међутим нису учинили него су само генерално порицали тужбене наводе.

Услед изложеног ревизија тужених као неоснована није се могла уважити те је побијану пресуду ваљало одобрити.

Ревизијски одговор тужитеља као касно поднесен ваљало је одбацити.

Рекурс тужитеља у погледу изреке о парничним трошковима ваљало је као недопуштен одбацити (§ 623 Грпп)

Нови Сад, 24 јуна 1938 године.

* * *

На основу споразума сувласника може се изрећи укидање имовне заједнице и у невреме. (К. 6136-1928).

У парницу се имају увући и познати они сувласници, који још нису убележени у земљ. књизи. (К. 4258-927 — 2917-930 — 1004-932).

О укидању имовне заједнице види: III, 38, 74, 102, V, 89, — VII, 71, 100, 108, — VIII, 60, 143, — IX, 3, 62, — X, 68, 93, — XI, 123, XII, 19, 76, 84, — XIII, 67, — XIV, 46, 112, 156, 177, — XV, 134, — XVIII, 116, 117, 180, 241, 259, 260.

28.

Куници када установе, да жељезницом послато дрво не одговара уговорним условима, нису дужни да искупе дрво и похране га, већ су удовољили законским захтевима тиме, што су одма известили продавца, да послато дрво не одговара закључном писму, и дрво ставити продавцу на расположење. (Кс. у Н. Саду, Н. Г. I. 652-934.)

Ревизију тужених уважава, побијану пресуду прививног суда преиначује и тужитељ са тужбом одбија.

Пресуђује тужитеља да плати туженицима у року од 15 дана под претњом принудног извршења, у име првостепеног трошка своту од 584.— динара, у име прививног трошка своту од 260.— динара и у име ревизијског трошка своту од 215 динара.

Разлоги: Првостепени је суд тужитеља са тужбом одбио, док је прививни суд уважао позив тужитеља, преиначио првостепену пресуду, тужби тужитеља дао места и обвезао тужене на исплату првостепених и прививних трошкова.

Пресуду прививног суда напали су са ревизијом тужени те су ставили ревизијски предлог да се прививна пресуда на основу тачке 5 §-а 571 у вези са § 604 Грпп. прогласи ништавом, или да се укине из разлога бр. 2 § 597 Грпп. те најзад да се пресуда прививног суда на основу тачке 4 § 597 Грпп. преиначи, тужитељ са тужбом одбија и пресуди на исплату парничних, првостепених, прививних и ревизијских трошкова.

Тужитељ је на ревизију тужених дао на време одговор.

Не постоји ништавост из § 571 бр. 5 Грпп. као ни један од осталих разлога из § 571 Грпп.

Првостепени суд није расправљао по прописима старог Грпп. поступка, како се то истиче у ревизији, већ по прописима новог грађанског поступка.

То што је прививни суд употребио као бланкету записника расправе једну стару бланкету не чини још разлог ништавности из бр. 1 § 597 у вези са § 571 Грп. п. п јер је ствар ипак пред прививним судом исцрпно изнесена и приказана а тужени нису изјавили замерку по § 260 Грпп. већ су без замерке ствар даље расправљали.

Неоснован је даљи навод ревизије да је овај предмет као по природи трговачка [ствар, требао бити расправљен пред трговачким већем прививног суда. Тужени нису трговци већ жељезничари, а друго нису купили у намери да га даље продају, па не долази у конкретном случају до примене § 47 бр. 1 Грпп.

Образлажући ревизијски разлог из бр. 4 Грпп. тужени наводи, да је прививни суд извео погрешан правни закључак из установљеног чињеничког стања и доказног материјала, када је стао на гледиште да је тужба тужитеља основана. Не стоји да су повређена наређења прописа §§ 346 и 347 Трг. зак. како то наводи прививни суд. Наводе тужени, да су они у свему по закону поступили, када су, чим су се уверили, да дрво по квалитету не одговара погодби (наруџбеници), одбили су да преузму дрво и ово ставили на расположење тужитељу. Не може

да опстане оно образложење призивног суда да су тужени били дужни робу да преузму, похране, па тек онда да о томе известе тужитеља.

Ревизијски разлог из броја 4 § 597 Грпп. је основан.

Тужени су код тужитеља према наруџбеници (закључном листу) поручили и купили 10.000 кг. букових цепаница 1^о за своту од 1700 динара. Тужитељ у тужби наводи, да и ако је све услове из закључнице испунио и дрво отпослао, ипак му тужени нису платили куповну цену („за своје дрво ни пару нисам добио“), то су му тужени дужни исплатити куповну цену у износу од динара 1700 са прип. То је основ и петит тужбе Установљено је по нижим судовима, које установљење није нападнуто, да дрво није одговарало условима из закључног листа, наиме да послато дрво није било 1^о, није било првокласно, те да су тужени о томе на време известили тужитеља и ставили му дрво на расположење.

Призивни суд стоји на становишту да тиме самим што су тужени установивши да спорно дрво не одговара уговореним условима и о томе известили тужитеља нису испунили све дужности које купцима налаже § 346 и 347 Трг. зак; они су били дужни, када су установили да дрво не одговара утаначеним условима из закључног листа, дрво искупити и похранити га а не оставити га на жељезничкој станици, да касније буде продато за намирење лежарине; тим поступком тужени су починили штету тужитељу до висине утврђене вредности спорног дрвета и зато је призивни суд дао места тужби тужитеља.

Нетачно је схватање призивног суда у погледу правних прописа материјалне природе и њихове примене на утврђене чињенице у конкретном случају.

Призивни суд је схватио спорно питање као оштећу, а то је криво, јер тужитељ оштету и не тражи већ куповну цену за продато дрво. Према пак установљеном чињеничком стању по нижим судовима, ову тужитељ не

може да тражи, јер када продато и отпослато дрво није одговарало закључном листу (наруџбеници) и када су тужени на време о томе обавестили тужитеља и дрво му ставили на расположење, они су задоста учинили законским прописима и урадили су оно што су били дужни да ураде; нису зато дужни да плате куповну цену која се тужбом тражи. (§ 346 став први и § 348 Грпп.) Оштета се тужбом не тражи.

Ради горњих разлога требало је ревизију тужених као основу уважити, призивну пресуду преиначити и тужитеља са тужбом као неоснованом одбити.

Изрека о трошковима оснива се на прописима §§ 152, 143 Грпп.

Нови Сад, 31 маја 1938 године.

29.

У случају хонорарног писма, у коме се странка обвезала, да ће за тамо тачно описане парнице адвокату платити одређени хонорар, у овоме уговореном хонорару је садржана и награда за рад, као и отштета за губитак времена, тако, да адвокат сем уговореног хонорара може од своје странке да тражи само још готове издашке, а не и судски установљен трошак.

(Кс. у Н. Саду, Г. 107-1933.)

Касациони Суд ревизиону молбу туженога одбија.

Разлози: Против пресуде призивног суда поднео је тужени ревизију с молбом да се нападнута пресуда делимично преиначи и тужитељица са потраживањем које прелази своту од 31970 динара одбије и пресуди на плаћење парничних, призивних и ревизионих трошкова.

Жалбе су неосноване. Адвокат има права на награду за свој труд и на накнаду готових издатака.

Како се по гласу хонорарног писма од 27 септембра 1928 тужитељица обавезала, да плати туженом у име награде за рад 5000 динара и то у 1) парници ради раз-

решења брака, 2) издавање покретних ствари, 3) због клевета и увреде части, 4) исплата мираза и месечног издржавања и то кад се парнице доврше, а поред горе утаначене награде није се обавезала на плаћање још и оних награда које ће суд установити или би установио по правилнику, то би тужени поврх горе утаначене награде имао права тражити само још готове издатке. Како међутим тужени тражи још и посебне награде за рад у бракоразводној парници и парници ради издавања покретних ствари по правилнику и ако се тужитељица није обавезала на плаћање овакових, то је Апелациони суд без повреде материјалног права изрекао, да туженоме ови из горе наведених разлога не припадају, а готове издатке није ни тражио.

Што се пак парничних, призивних трошкова тиче, ова жалба је неоснована зато, јер тужени би једино у том случају могао избећи плаћање ових, да је спорну своту ставио у судски депозит.

С обзиром на горе изложено правно стајалиште Касационог суда остале су жалбе постале беспредметне, те их услед тога овај суд није узео у разматрање.

Како је према горе изложеноме ревизиона молба туженога неоснована, то је ваљао исту одбити.

Нови Сад, 30 марта 1937 године.

30.

1. У Закону о адвокатима нема такве одредбе, по којој би неплаћање одобреног годишњег адвокатског доприноса, сачињавало дисциплинску кривицу. Правилник Адв. Коморе не може статуйрати нове дисциплинске кривице, нити мењати или проширивати законом предвиђена дисциплинска дела, јер се пословником не може мењати закон.

(Кс. у Н. Саду, Дисц. 37-1937.)

Адвокатско дисциплинско веће Одељења Б. Београдског Касационог суда одобрава решење Дисциплинског већа Адвокатске Коморе.

Разлози: Заступник Адвокатске Коморе је побијао решење првостепеног дисц. већа у првом реду са разлога што сматра да сваки адвокат, који не одговори обавезама плаћања, по закону предвиђенога, а по скупштини одобреног годишњег адвокатског доприноса, твори дисциплинску кривицу. Ово изводи из прописа сл. г. § 43 Закон о адвокатима, по којем скупштина Адвокатске Коморе решава о прорачуну доходака и издатака Коморе, те одбора и одређује улоге чланова. Годишњи прорачун обухваћа годишње доприносе и пристојбе које су адвокати дужни плаћати. По пропису сл. г. § 43 Закона о адвокатима, у надлежност одбора Адвокатске Коморе спада: да врши економске послове Коморе, наплаћује годишње приносе, уписнине и прописане пристојбе извршним путем. Према свему овде изложеноме плаћање Коморских доприноса спада у најосноваијију дужност сваког члана-адвоката, — тврди жалилац. А како се сваки адвокат — који не плаћа доприносе огреши о дужност свога звања, то је окривљени по § 50 Закон о адвокатима починио дисциплинску кривицу.

У другом реду истиче, да у смислу сл. а § 43 Закон о адвокатима у надлежност скупштине Адвокатске Коморе спада одобрење пословника предложеног од одбора, који се има поднети Министру Правде на одобрење. Како је на скупштини Адвокатске Коморе у Новом Саду одржане 26 октобра 1930 године донесен правилник, а од Министра Правде решењем број 30832 од 16 априла 1931 године одобрен, те како је у бр. 1 § 63 Пословника наведено, да адвокат чини дисциплинску кривицу (преступ) ако уредно не плаћа Коморске доприносе, то је и са овог разлога жалба основана. На темељу изложенога, моли да се решење поништи и првостепено дисциплинско веће упути на даљи поступак.

Жалба није основана.

Из прописа сл. г § 43 као и сл. г § 44 Закон о адвокатима произлази да је сваки члан-адвокат дужан да

плаћа оне приносе, уписнине и прописане пристојбе, које на предлог одбора скупштине Адвокатске Коморе, а потом Министар Правде одобри. Иако је сваком адвокату стављено у дужност да те доприносе плаћа, ипак ни у сада наведеним, ни у осталим законским прописима нема такве одредбе, према којој би неплаћање тих приноса сачињавало дисциплинску кривицу.

Законом предвиђене дисциплинске кривице су у § 50 Закона о адвокатима предвиђене, а те су када адвокат повреди дужност свога звања или који понашањем било у своме звању, било иначе нарушава част и углед адвокатског staleжа.

У конкретном случају се неплаћање приноса не може подвести ни под један од горњих два прописа, а ово зато, јер тиме, што дисциплински окривљени није платио доприносе, није повредио дужност свога звања, већ је пропустио да својој дужности у погледу приватно-правне обавезе удовољи. Још је мање својим понашањем у звању или иначе нарушио част и углед адвокатског staleжа тиме, што је остао дужан за пристојбе.

Неоснована је жалба и у другом делу свог образложења.

По нахођењу овог суда, пословник који све ако и одговара формалним прописима из сл. а § 43 Закона о адвокатима, не може да ствара посебна бића дисциплинских кривица. Ово зато, јер тај пословник има да обухвати само административни део рада Адвокатске Коморе и томе сличне послове, а не може закон о дисциплинским кривицама мењати, следствено ни проширивати на таква дела, које Закон о адвокатима није признао као дисциплинске кривице. У сл. а § 43 Закона о адвокатима није дато скупштини Адвокатске Коморе, то овлаштење да може да статуира дисциплинске кривице по свом нахођењу, те када је Адвокатска Комора ипак увела у свој пословник посебне дисциплинске кривице, она је тиме прекорачила своју власт. Како се пословником не може

закон мењати, како је основица дисциплинских кривица означена у § 50 од. 1 Закона о адвокатима, те како се овај законски пропис једино законом може мењати, то одредбе број 1 § 63 пословника не могу доћи у обзир.

Према свему горе наведеному, у датом случају се инкриминирано неплаћање не може квалификовати као дисциплинска кривица.

Узевши у обзир пропис сл. к § 43 Закона о адвокатима, по којем је одбору Адвокатске Коморе дато право да изрекне казне до 1000 динара, ако се адвокати не би одазивали његовим наредбама, јасно је да се Одбор може служити овим правом кад адвокати не одговарају својим дужностима плаћања. Према томе је ван сваке сумње да неплаћање доприноса може да има као последицу поступак пред одбором Адвокатске Коморе, који има надзорни делокруг према адвокатима.

У смислу § 50 од. 2 Зак. о адвокатима, одбор Адвокатске Коморе извиђа и казни мање грешке или немарности у вршењу дужности. На основу овог законског прописа може се такође поступити против адвоката, када не одговара дужности плаћања, те ако се утврди грешка или немарност дотичног адвоката, може се на основу § 54 Закона о адвокатима казнити писменом односно новчаном казном до 200 динара.

Из свега изложенога произлази да према постојећим законским прописима неплаћање доприноса — о коме је реч у конкретном случају — не може да има за последицу дисциплински поступак, пошто овако једноставно неплаћање не твори дисциплинску кривицу.

Нови Сад, 18 марта 1938 године.

31.

Неплаћања редовних месечних улога или других приноса за Пензиони фонд Адвокатске Коморе у Новем Саду, сачињава дисциплинску кривицу.

(Кс. у Новом Саду, Дисц. 16 1937).

Адвокатско дисциплинско веће Одељења Б. Београдског Касационог суда делимично преиначује пресуду Дисциплинског већа Адвокатске Коморе, и то у погледу одмеривање казне, те дисциплински окривљеног Др. Д. А. на основу § 55 сл. а) Закон о адвокатима осуђује на казну писменог укора.

У осталом делу првостепену пресуду одобрава.

Разлози: Против првостене пресуде изјавио је дисциплински окривљеник призив због одлуке о кривици и о казни, тражећи да се ослободи од сваке дисциплинске одговорности односно да се казна ублажи и суспендује, те да се ве изрече супсидијарно обустава вршења адвокатског звања.

Призив, уколико се тиче одлуке о дисциплинској кривици, није основан. Првостепени дисциплински суд установио је без повреде закона да жалилац свој дужни допринос за Пензиони фонд Адвокатске Коморе у Новом Саду није уплатио, иако је то према својим материјалним приликама могао учинити, а иначе је у најнижој — шестој класи осигурања. Па како у смислу § 13 од. 2 Правилника Пензионог фонда неплаћања редовних месечних улога или других приноса сачињава дисциплинску кривицу, јер се дисциплински окривљеник тиме огрешио о дужности свога звања, дисциплинско веће Адвокатске Коморе умесно је жалиоца огласило кривим за дисциплинску кривицу из § 50 од. 1 Закон о адвокатима.

Жалилац додуше у призиву тврди да није био у могућности да тој својој материјалној обавези удовољи, али како то своје тврђење није поткрепио никаквим доказима, Адвокатско-дисциплинско веће овог Касационог суда није га могло уважити.

Адвокатско дисциплинско веће овог Касационог суда међутим је нашло да је казна коју је изрекао првостепени дисциплински суд, с обзиром на тежину и значај дисциплинске кривице за коју је жалилац оглашен кривим, сувише строга, па је првостепену пресуду у по-

гледу одмеравања казне на основу §§ 95 и 96 Законом о адвокатима у вези § 37 од 3 Закон о судијама редовних судова делимично преиначио и дисциплински окривљеног др. Д. А. на темељу § 55 сл. а Закон о адвокатима осудио на казну писменог укура, док је у осталом делу на темељу истих законских прописа првостепену пресуду одобрио.—

Нови Сад, 11 марта 1938 године.

32.

Отежице: белики број (11) повреда код злочинства лишења живота (К. Кре 365-937); да је оптужени при извршењу дела показао јаку злочиначку намеру, што произлази из могобројних озледа, које је нанео оштећеноме ¹⁾ (Кре 341-937); вишеструки стицај (Кре. 204-37); велика штета; дрострука квалификација дела (Кре. 79-937).

33.

За примену § 65 Кр. зак. нема законских услова, ако оптужени дело није признао, ниши је показао знаке кајања. (Кс. у Новом Саду, Кре. 317-1937.)

34.

Против таквог закључка којим суд одбија, да у своме делокругу задовољи рекурсно тражење (§ 616 Грци.) нема места правном леку

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 291 1936)

35.

I. Правни посао се има квалификовати по његовој садржини, а не по називу. — II. Ко прода непостојећа

¹⁾ Касациони суд је у овом случају из чињенице: „многобројне озледе“ извео правни закључак у погледу постојања „јаке злочиначке намере“, — дакле намеру није сматрао чињеницом, већ правним питањем — што је и тачно. Правна последица овога је та, да постојање или непостојање намере, као правно питање, може бити предмет ревизије.

пошраживања и за њих прими прошувредност, дужан је у целости вратити примљену прошувредност.

(Кс. у Новом Саду, Г. II 151-1934.)

36.

I. За ваљаност доставе судске одлуке, довољно је ако се она достави било којем члану фирме. Ако је одлука достављена свакоме члану фирме, онда рок за правни лек за ту фирму почиње од онога дана, којег је одлуку примио онај члан, који ју је раније примио. — II. Рекурсни рок у извршним стварима по зак. чл. LX: 1881 јесте осам дана, и после ступања на снагу новог Грпн.

(Кс. у Н. Саду, Рек. II. 237-1937.)

Ревизиони рекурс се уважава, нападнути закључак се укида и ствар враћа рекурсном суду, да пре мериторног решења рекурса узме у обзир и реши и питање за кашњености рекурса.

Разлози: Оврховодитељ се у ревизионом рекурсу жали у првом реду, да је рекурсни суд требао одбацити рекурс извршеника као закашњен.

Ова је жалба основана.

Окружни суд је одредио извршење против фирме Х. А. К. и комп. предузеће за израду чиновничког насеља којег су предузећа власници овл. инж. Д. Ш. и овл. арх. Х. А. К.

Решење о извршењу примио је Х. К. 22-VI 1937, а Д. Ш. 25-VI 1937. Ако су они сувласници предузећа те према томе чланови трг. друштва, онда је за ваљаност доставе судске одлуке довољно да се одлука достави било којем члану. Ако је достављена више особама, онда рок за правни лек тече од дана, којег је одлуку примио онај члан, који ју је раније примио.

Рекурсни пак рок у извршним стварима по закон. чл. LV из 1881 јесте 8 дана и после ступања на снагу нова грађ. парн. поступка, како то овај Касациони суд стално примењује.

Будући рекурсни суд о питању закашњености рекурса није донео одлуку, а молитељ извршења се у ревизионом рекурсу, којим напада решење и у меритуму, на то жали, то је тим поводом морао Касациони суд нападути закључак укинуги, те ће рекурсни суд имати поступити као што је одређено у диспозитиву овог закључка и у новом закључку донети и одлуку о трошку ревизионог рекурса с обзиром на § 153 Грпп.

Нови Сад, 16 септембра 1938 године.

*

О утоку у извршном поступку, види: I, 51, — III, 128, — IV, 6, 46, 47, — V, 43, — VIII, 130, 223, — IX, 23, 26, 107, 121, 143, 145, — XI, 70, 82, 202, — XII, 68, — XIII, 74, 76, 77, 80, 81, 132, — XIV, 120, — XVII, 12, 123, 134, 141, — XVIII, 3.

37.

Покретањем бракоразводне парнице престаје надлежност сирочадског стола у питању издржавања и смештања деце, и прелази на окр. суд пред којим тече бракоразводна парница. (Кс. у Н. Саду, Рек. II. 119-1937).

Касациони суд у Новом Саду рекурс Државног Правобраништва у Новом Саду уважава, побијани закључак преиначује и упућује Сирочадски сто, да све списе уступи Окр. суду у Петровграду као бракоразводном суду, на даљи надлежни поступак.

Образложење: Сирочадски сто Банатски у П. донео је поводом молбе Р. Ш. рођ. К. којом је тражила издржавање за своју малодобну децу, — решење којим је упутио молитељицу да свој захтев оствари у току бракоразводног поступка са оцем малолетника.

Поводом поднесеног рекурса матере малолетника Окружни суд у П. је донео закључак којом је упутио речени Сирочадски сто да након спроведеног поступка у ствари мериторно одлучи из разлога јер, да у доба поднесења молбе (тужбе) за издржавање још није била покре-

нута бракоразводна парница па чак ни у доба доношења решидбе сирочадског стола.

Држ. правобраништво у Н. Саду поднело је против тог закључка рекурс предлажући да се нападнути закључак стави ван снаге и упути исти суд да донесе нову одлуку у погледу смештања и издржавања малолетне деце.

Касациони суд размотривши спис нашао је, да је рекурс Држ. правобраништва основан јер у смислу наредбе бившег угарског министра унутрашњих дела и правде од 4 августа 1915, у предмету спровођања одредаба из § 12 зак. чл. LIV/1912 о уређењу делокруга турске власти гледе смештања и издржавања деце, има Окружни суд чим дозна да странке које стоје у брачном спору, имају малолетно дете о покретању парнице, известити надлежну турску власт, која ће опет имати по примитку саопштења све списе ствари, која је у течају, а односе се на издржавање и смештање деце поднети Окружном суду, који ће о донесеној одлуци, као и о коначној одлуци о брачној парници известити надлежну турску власт с примерком правомоћне одлуке.

Није дакле од важности да ли је бракоразводна парница приметна пре или после поднесења молбе надлежном сирочадском столу за издржавање малодобне деце.

Услед тога ваљао је нападнуто решење преиначити и одлучити као у тенору.

Трошак рекурса није досуђен јер не предлаже услови из § 20 в. п.

Нови Сад 7 октобра 1938 године.

38.

Ако се водна задруга обратила Министру финансија с молбом, да се водни допринос убира административним путем, као јавна даждина, и Министарство финансија то одреди, онда водна задруга није овлашћена,

да ради убирања водног доприноса поднесе тужбу редовном суду. (Кс. у Новом Саду, Н. Г. 537-1934)

Поводом ревизије тужених, побијану пресуду привнога суда укида и ствар враћа привном суду на даљи поступак и доношење нове одлуке.

Разлози: Против пресуде привнога суда уложио је тужени ревизију због повреде материјалног права.

Да би се ревизија могла мериторно решити — пошто привни суд то није учинио — ваља претходно установити 1) да ли је тужитељица водна задруга у смислу број 1 или број 2 § 68 зак. чл. XXIII из 1885 године, 2) да ли је тужитељица тражила од Министарства финансија у смислу од. 4 § 122 односно § 141 цитираног закона, да се водни допринос убира по овим прописима.

Јер ако се водна задруга обратила Министру финансија у смислу горе означених прописа да се водни допринос убере административним путем као јавна дажбина т. ј. порезе, а Министар финансија је ово одредио, тада тужитељица није овлаштена да за убирање водног доприноса поднесе тужбу редовном суду и тиме проузрокује излишне трошкове, пошто укњижено водно право, ако је у питању убирања водног доприноса административним путем, је стварно извршено.

Обзиром на ст. 1 ал. 2 § 154 Грпп Касациони суд о накнади трошкова није одлучио.

Нови Сад, 5 маја 1938 године.

39.

I. У погледу висине и снашања трошкова против II. ст. закључка нема места правном леку — II У питању наставног извршења нема места даљем правном леку против II. ст. решења. — III. Привилегија Аграрне банке да може на основу обвезнице непосредно тражити извршење, важи само за заложене некретнине.

(Кс. у Н. Саду, Рек. 23-1935).

Решење: Оба утока се одбацују и то уток извршеника зато, јер у питању висине и снашања трошкова противу другостепенога решења нема места даљем утоку према прописима 40 §-а зак. чл. LIV из 1912 године.

Уток оврховодитељичин требало је одбацити зато, што иста тражи оврху на дужникове некретнине у В. зато, што из некретнина које су јој заложене и на које је тражила дражбу, а која је после и одржана није нашла довољнога покрића.

По 117 § извршног закона, тражена оврха је наставна оврха, а по 40 §-у зак. чл. LIV из 1912 године у питању одређења наставне оврхе, противу решења другостепенога суда искључен је правни лек на виши суд.

Но и када би се иста узела као посебна молба, поднета суду за одређење основне оврхе, и онда је молба неоснована, јер упитне некретнине, уведене у гр. улошцима општине В. по гласу приложене задужнице нису заложене као осигурање за дуг веровников, те се привилегија оврховодитељичина, да може тражити непосредне оврху на исте — без утужења — на ове некретнине не односи, као што је то призивни суд правилно утврдио.

Не овлашћује оврховодитељицу на то ни оно њено право, да може од дужника тражити ново покриће ако вађе да већ дато покриће не даје банци довољно покриће. Ово своје право може банка остваривати само редовним путем,

У Новом Саду, 9 марта 1935 године.

40.

Ко има права да заступа задужбине.

(Кс. у Н. Саду, Рев. II. 109-937.)

Касациони суд рекурс тужитеља одбија и потврђује закључак Апелационог суда.

Разлози: Тужитељ је тужбом тражио да се Заклада Ш. Ш. и К. М. за одевање сиромашне деце, потпомагање

удовица и сирочади и удавање девојака у С. Б. осуди, да му у име адвокатских трошкова плати своту од 9354 динара. Тужба је била уручена М. М. вишем чиновнику Бавске управе, по Министарству просвете именованом комесару тужбеној задужбини. Како се на првом рочишту које је било истакнуто код Среског суда није појавио нико, Среки суд је против тужене донео пресуду због изостанка и осудио ју у см. тужбенога захтева. Услед призива Државног правобраниоштва, призивни суд је, будући тужба није правоваљано уручена, пресуду правостепенога суда као и поступак, као ништаван, укинуо и упутио га на нов поступак.

Жалба тужитељева да је призивни суд повредио правне прописе није основана. У см. §-а 15 Закона о задужбинама од 6 јула 1930 год. (Службене новине од 11 јула 1930 бр. 155), управа задужбине заступа задужбину према трећим лицима, а према властима само утолико, уколико је опуномоћена од Министарства просвете, које је, у првом реду, овлаштено да задужбину заступа код суда и других власти, у см. пак, Правилника о примени закона о задужбинама од 12 апр. 1932, (Служб. новине од 10 марта 1932, бр. 105) при Општем одељењу Министарства просвете постоји „задужбински отсек“, у чији делокруг спада и да задужбину заступа пред судовима и другим властима. Према томе, није ни у конкретном случају био властан да задужбину заступа по Министарству именовани комесар, јер он за заступање задужбине пред судом од Министарства просвете није имао овлаштење. Према томе, чињеница да је тужба њему, комесару, уручена и да се он на првом рочишту није појавио, не може за тужену имати никаквих штетних последица.

Нови Сад, 25 марта 1938 године.

*

Види: XIV. 15.

41.

1. Ни уредба ни правилник се не могу косити са законом. — 11. По Закону о радњама, ако је службини однос трајао непрекидно десет година, службенику припада отпавнина. Пензију има само стални службеник.

(Кс. у Новом Саду, Рев I. 446-1936)

Касациони суд ревизиону молбу тужиље одбија и осуђује тужиљу, да плати туженима у име ревизијског трошка 1904 динара, у року од 15 дана под теретом оврхе.

Разлози: Тужитељица напада пресуду Апелационог Суда наводећи да је Апелациони суд нетачно применио материјално-правне прописе. Суд је изрекао да јој не припада мировина зато, што тужитељица није стекла сталност и ако је утврдио да тужитељица има више од десет година службе.

Тврди тужитељица да њена служба није била привременог карактера, него је то била служба без одређеног рока трајања. А према 333 § у закона о радњама, ако службенички однос траје најмање 10 година, онда службопримцу припада отпавнина.

Истина да према 394 §-у зак. о радњама све коморе морају имати пензиони фонд, за који је Министар Трговине и Индустрије донео уредбу, а Коморе на основу закона и уредбе доноси правилник, али се ова Уредба и Правилник не могу косити са законом.

Суд је погрешно иначе установио да тужитељица није добила сталност, јер према правилнику само прво постављење може бити привремено, а тужитељица је доцније именована официјалом под бр. 1956/1930 и у овом именовану не стоји да је тужитељица само привремено постављена, па је и распоред у раду добила такав који добијају само стални чиновници. Истина да је она у својој признаници о коначном намерењу навела да је привремена чиновница и да је тражила од Управе да је признаду за сталну чиновницу, но тиме није могла изгубити своју

271.

Оставитељ може наредити своје наследнику (легатару) под теретом губитка предности, да не нападне тестаменат или поједине одредбе његове (clausula cassatoria, privatoria); но ова забрана не искључује, да се нападне истинитост или смисао тестамената. (Н. О. од 7-XII-1886 број 4070.)

272.

Не коси се са јавним моралом, ако оставитељ тестаменарно наслеђивање веже за тај услов, да у тестаменту именовани наследници ступе у брак. Ако не наступи овај услов, именовани наследници не могу наследити на основу тестамената. (Н. О. 31-V-1904 број 4946).

273.

То располагање оставитељево, по коме наследно право свога детета за тај случај, ако синовљева деца која по закону имају да следе синовљево веру, пређу на другу веру, ограничава само на нужни део, а на преосталу имовину одреди фидеикомисарног заменика, није неморално, и важи на супрот томе, што је синовљево наследно право без потпуног ограничења, независно од његове воље.

То, да је наследник дужан целу заоставштину употребити на једну извесну сврху, није ништа друго него ограничење наслеђивања путем налога (modus) и као везање наслеђивања за макакав дозвољен услов, дозвољено је.

(Н. О. 15-V-1891 број 8545).

НОВЕ КЊИГЕ:

Dr. Bertold Eisner: Der Vorentwurf eines Zivilgesetzbuches für das Königreich Jugoslawien.

Др. Ника Игњатовић: Судска пракса из области брачног права. Цена 13 динара.

UBJ.cn/350

У пажњу гг. претплатницима.

Када отварамо претплату за XIX. годину, саопштавамо, да је претплата за 1939 год. за судове, судије, судијске и адвокатске приправнике Дин. 60—, док за остале претплатнике претплата остаје и на даље Дин. 120. Претплата се може слати или на адресу Уредништва или на чековни рачун бр. 51.660.

Умољавамо гг. претплатнике, да нам претлату пошаљу одма у почетку године, пошто је наш лист упућен једино на претплату.

Овим путем поново позивамо оне наше п. претплатнике, који на супрот многобројних опомена још ни до данас нису исплатили претплату за раније године — а има их и таквих који 5—8 година нису платили претплату — да то изволе учинити у што краћем року, јер ћемо им иначе морати обуставити даље слање листа, а поред тога остварити своју тражбину судским путем.

Објављујемо и то, да се код Уредништва још могу добити „Збирке“ из год. 1925, 1926, 1928—1931, 1934—1938, и то свако годиште по 100 динара. Судије, судијски и адвокатски приправници ова ранија годишта — док их још има на складишту могу добити у пола цене.

Нови Сад, 15 фебруара 1939 год.

Уредништво „ЗБИРКЕ“
НОВИ САД

Др. Илије Огњановића 18.

Телефон 24-98.

Чек. рачун 51.660.